

SABIMA kartleggingsnotat 14-2014

Undersøkelse av sommerfuglfaunaen på Vaulen, Brusand i Hå kommune, 2013 - 2014

Av Reidar J D I Voith

Undersøkelse av sommerfuglfaunaen på Vaulen, Brusand i Hå kommune, 2013 - 2014

Våren og sommeren 2014 ønsket undertegnede å undersøke sommerfuglfaunaen på Vaulen ved hjelp av permanent lysfelle. Tillatelse ble innhentet fra Fylkesmannens miljøvernnavdeling og felle ble satt ut i midten av april. Dessverre ble felleprosjektet avbrutt av flom natt til 7. august, og det kunne ikke gjenopptas. I funnlistene fra 2014 er funn i privat regi fra 2013 tatt med.

Emneord: Vaulen, Brusand, Hå, kartlegging, sommerfugler, flom

Jærstrendenes særegne landskap har i årtier tiltrukket seg oppmerksomheten fra insektinteresserte. De langstrakte sanddynene og lyngheiene har sin særegne flora og sommerfuglfauna som vi kun finner langs sydvestkysten av landet. Fra tidligere undersøkelser kjenner vi sommerfuglfaunaen på Lista forholdsvis godt, mens særlig kunnskapen om «micros'ene» (småsommerfuglene) på Jærstrendene har enkelte huller. Tore Nilsen var en foregangsmann i sommerfuglregistreringen på Jæren allerede for femti år siden, og i de senere år har flere interesserte fra ornitologmiljøet gjort en bemerkelsesverdig innsats som har bragt nye og interessante funn for dagen. Det som imidlertid ikke har blitt gjort er en systematisk undersøkelse med permanente feller, slik man har gjort bl.a. på Bolærne, Lista, Flekkerøya, Tromøya og flere andre steder.

For året 2014 ble det planlagt å ha en felle som fanget hver eneste natt fra midten av mai og til ut til oktober, begynnelsen av november. Fellen var en ordinær lysfelle utstyrt med en 125W HQL-pære. Traktens øvre diameter er 40 cm, nedre diameter 4 cm og høyde ca. 40 cm. Den var utstyrt med bedøvelsesmiddel slik at alle funn ble samlet inn og identifisert.

Fellen ble plassert i kanten av våtmarkene på Vaulen, litt inne i en bjørk / orekrattskog, slik at den stod i le for det verste været. Det siste viste seg å være viktig fordi regn kombinert med sterk vind ville sprengte lyspæren. Dette gjorde det nødvendig å flytte fellen forholdsvis langt inn i sumpskogen.

Minst ett eksemplar av alle innsamlede arter vil bli preparert og funnene blir publisert fortløpende i [Artsobservasjoner](#), rapportsystemet for småkryp i regi av Artsdatabanken.

Prosjektet viste seg å møte flere problemer. Fellens plassering var ikke optimal i forhold til flyveaktiviteten ute på fuktengene / bakdynelandskapet på Vaulen. Fra kveldsveip med håv vet man at det er et yrende liv av «micros» i skumringen, og nattfangst med kvikksølpærer og laken gir også veldig gode fangster på egnede netter. Dessverre viste det seg at fellen stod litt for langt inn i krattskogen til å fange optimalt, men dette var et uløselig problem, da den ikke kunne stå lenger ut i fuktmarkene. Da ble pæren sprengt ved slagregn, siden den sto for ubeskyttet.

Fellen ble slik sett ikke en «hovedmotor» i undersøkelsen, men mer et supplement til en mer manuelt drevet undersøkelse. Fra året før, 2013, hadde undertegnede en rekke funn fra det samme område, og årets fellefangst samt tallrike kveldssveip gir samlet en brukbar oversikt. Et annet viktig bidrag til kunnskapen om dette området er de rikholdige funnrapportene som andre samlere har levert.

Fellen var i drift fra tredje uke i april og frem til natten til 7. august. Den ble sist tømt dagen før. Denne natten kom det et voldsomt regnvær på sydvestlandet; en lokal hobbymeteorolog på Brusand registrerte 162 mm regn på 24 timer. Dessverre flommet Fuglestadåna over, og området hvor fellen stod ble fylt med halvannen meter vann.

I tre dager var det umulig å komme ut til fellen for å berge utstyret, men da vannet hadde trukket seg en meter tilbake ble felle og elektrisk utstyr hentet inn. Heldigvis hadde bedøvelsesmiddel ikke lekket ut, og det elektriske utstyret og ledninger hadde klart seg. Området sto dog under vann, og det lot seg ikke gjøre å ta opp fangstsesongen. Funnene på Artskart strekker seg derfor fra medio april til og med 6. august.

Funnene

Året 2013 registrerte undertegnede åtti arter, hovedsakelig «micros». I 2014 ble det registrert ytterligere hundre arter, hovedsakelig «macros».

Alle funn vil bli lagt ut på Artsobservasjoner. Link til alle funn finnes [her](#).

Listen vil bli supplert fortløpende ettersom materiale blir bestemt. Sikker identifikasjon av «micros» innebærer ofte genitalpreparering, og er derfor tidkrevende.